

Rapport ecologisch activiteitenplan

Koningin Wilhelminastraat, Ooij
Complex 21.051

document:

Definitief

Datum: 08-07-2025

51026757-032/Koningin Wilheminastraat, Ooij/Complex 21.051

Inhoudsopgave

1	Algemene informatie.....	4
1.1	Inleiding	4
1.2	Deskundige begeleiding	5
1.3	Locatiegegevens en huidige situatie	5
2	Activiteiten en planning	7
2.1	Activiteit en eindbeeld locatie	7
2.2	Werkwijze en planning werkzaamheden	7
2.3	Goedgekeurde gedragscode(s)	7
3	Ecologische inventarisatie achtergrond	8
3.1	Werkwijze inventarisatie	8
3.1.1	Huismus	8
3.1.2	Gierzwaluw	8
3.1.3	Vleermuizen	8
3.2	Locatie inventarisatie	9
3.3	Actualiteit inventarisatiegegevens	9
4	Ecologische resultaten	11
4.1	Huismus	11
4.2	Gierzwaluw	11
4.3	Vleermuizen	12
5	Soorten en verbodsbepalingen	13
6	Doel en belang van de activiteiten	14
7	Alternatieven	15
7.1	Alternatieve locatie	15
7.2	Alternatieve inrichting	15
7.3	Alternatieve werkwijze	15
7.4	Alternatieve planning	16
8	Mitigerende maatregelen	17
8.1	Maatregelen	17
8.1.1	Tijdelijke voorzieningen	17
8.1.2	Ongeschikt maken buiten de kwetsbare periode	19
8.1.3	Permanente verblijfplaatsen	19
8.1.4	Weghalen tijdelijke kasten	21
8.2	Locatie maatregelen	21
8.3	Doel maatregelen	21
8.4	Effectiviteit maatregelen	21
8.5	Afhankelijk	22
8.6	Uitvoering maatregelen: monitoren	22
9	Staat van instandhouding	23
9.1	Huismus	23
9.2	Zorgvuldig handelen	23
	Geraadpleegde bronnen	24

1 Algemene informatie

1.1 Inleiding

Sweco heeft van Van de Klok Bestaande Bouw BV opdracht gekregen voor het opstellen van een ecologisch activiteitenplan in het kader van de Omgevingswet, ten behoeve van de voorgenomen onderhoudswerkzaamheden aan complex 21.051 van Oosterpoort ter plaatse van de Koningin Wilhelminastraat te Ooij.

Uit de quickscan natuurwaarden met aanvullend ecologisch onderzoek, dat door Sweco in 2024 is uitgevoerd (Sweco, rapport quickscan natuurwaarden en aanvullend ecologisch onderzoek: 51026757-032, d.d. 30-06-2025) is gebleken dat de woningen op de onderzoekslocatie in gebruik zijn als nestlocatie door de huismus. Nestlocaties en/of verblijfplaatsen van andere beschermde soorten zijn niet aangetroffen in de woningen.

Door de voorgenomen onderhoudswerkzaamheden aan de woningen ter plaatse zal sprake zijn van het verstoren en wegnemen van één nestlocatie van de huismus. Zonder het nemen van maatregelen, is er sprake van overtreding van artikel 11.37, lid 1b van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) van de Omgevingswet. Voor dit artikel wordt een vergunning aangevraagd. Om negatieve gevolgen te voorkomen, worden mitigerende maatregelen uitgevoerd die onder andere bestaan uit het realiseren van tijdelijke- en permanente vervangende nestlocatie voor de huismus.

Bij de woningen zijn tegen witte dakrand tien nestlocaties aanwezig van de huiszwaluw. Voor de huiszwaluw (en algemene broedvogels) geldt dat om significante ecologische effecten te voorkomen, gewerkt dient te worden buiten broedseizoen van de huiszwaluw (april tot en met september). Verder dient na de renovatie de woningen met de huiszwaluwnesten weer geschikte nestmogelijkheden voor de huiszwaluw te bieden. Dit door een geschikte witte dakrand te behouden dan wel te voorzien in kunstnesten of een til als vervanging voor de nestlocatie die verloren gaat, zodat voldoende geschikte nestmogelijkheden in de omgeving behouden blijven.

Op deze wijze wordt overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van de huiszwaluw op voorhand voorkomen. Voor deze soort is daarom geen vergunning benodigd. Om echter een compleet beeld te geven van de te nemen maatregelen, zijn de maatregelen ten aanzien van de huiszwaluw tevens meegenomen in het maatregelenplan (zie hoofdstuk 8).

De vergunning wordt aangevraagd voor de periode 1 september 2025 tot en met 31 juli 2030.

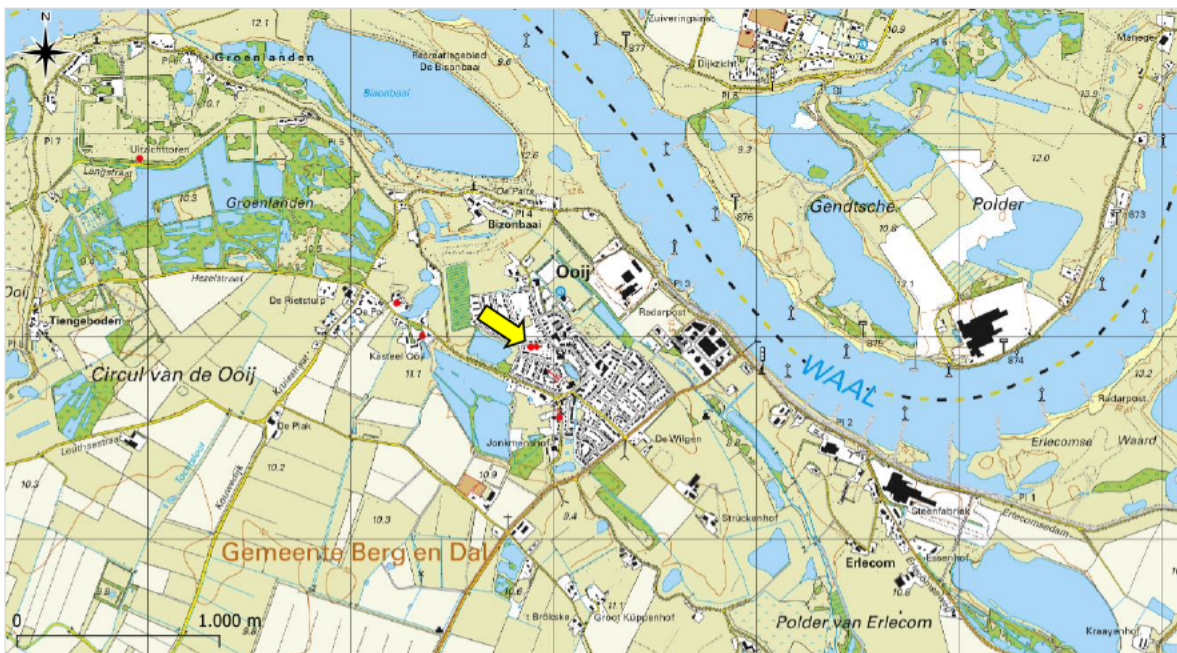
De projectnaam is:	Onderhoudswerkzaamheden Koningin Wilhelminastraat, Ooij
Naam organisatie:	Stichting Oosterpoort Wonen
Adres:	Atelierweg 12
Postcode en plaats:	6562 AS Groesbeek

1.2 Deskundige begeleiding

De deskundige die betrokken is bij het project is de ecooloog van Sweco; [REDACTED]. Hij is contactpersoon voor vragen over het project met betrekking tot de uitgevoerde ecologische onderzoeken. De ecologen van Sweco hebben meerdere jaren ervaring met risicoadvisering en veldonderzoek naar alle relevante beschermde soortgroepen. De medewerkers van Sweco zijn actief bij diverse organisaties en belangen behartigers zoals Netwerk Groene Bureaus, SOVON, RAVON, VZZ, IVN, Vleermuiswerkgroep Nederland (VLEN), Zoogdierenwerkgroep en van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg.

1.3 Locatiegegevens en huidige situatie

De onderzoekslocatie betreft 3 te renoveren woningen deel uitmakend van complex 21.051 gelegen aan de Koningin Wilhelminastraat 3, 11 en 13 te Ooij. In figuur 1.1 is de topografische ligging weergegeven van de onderzoekslocatie.

Figuur 1.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie (rood omkaderde woningen, bij gele pijl).

In figuur 1.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Figuur 1.3 t/m figuur 1.5 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 1.2 Luchtfoto onderzoekslocatie (wit omkaderd) en directe omgeving.

Figuur 1.3 deel van bebouwing welke onderdeel is van de onderzoekslocatie.

Figuur 1.4 deel van bebouwing welke onderdeel is van de onderzoekslocatie.

Figuur 1.5 deel van bebouwing welke onderdeel is van de onderzoekslocatie.

2 Activiteiten en planning

2.1 Activiteit en eindbeeld locatie

De initiatiefnemer is voornemens klein onderhoud te plegen aan de aanwezige woningen om de woningen weer toekomstbestendig te maken. Werkzaamheden zullen bestaan uit voegwerk/gevelherstel en werkzaamheden aan hellend en platte daken.

2.2 Werkwijze en planning werkzaamheden

Het onderhoudswerkzaamheden staan gepland in 2026. Ongeschikt maken voor vleermuizen en vogels zal waarschijnlijk nog in september-oktober 2025 plaatsvinden. De vergunning wordt voor een langere periode aangevraagd om mogelijkheid te hebben om alvast woningen ongeschikt te maken en tot uitloop door onvoorziene omstandigheden, zoals in de praktijk vaak het geval is bij onderhoudswerkzaamheden van woningbouwverenigingen.

2.3 Goedgekeurde gedragscode(s)

Voor de werkzaamheden zijn momenteel geen door het ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscodes van toepassing. Voor alle overige soorten is de zorgplicht van toepassing en wordt rekening gehouden met het broedseizoen van vogels.

3 Ecologische inventarisatie achtergrond

3.1 Werkwijze inventarisatie

3.1.1 Huismus

Ten aanzien van de huismus zijn twee veldbezoeken uitgevoerd tijdens het broedseizoen in de ochtend en met een tussenliggende periode van tenminste 10 dagen. De veldbezoeken vonden plaats op 18 april en 6 mei 2024 (zie tabel 3.1).

Tijdens de veldbezoeken is gelet op de aanwezigheid van roepende huismussen. Mannetjes huismussen roepen met name in het voorjaar ('s ochtends) vaak vanaf de dakranden/goten waar hun nesten zich bevinden. Tevens is gedurende de veldbezoeken in de ochtend gelet op huismussen die (met nestmateriaal of voedsel) onder dakpannen of andere nestlocaties verdwijnen. Op basis van de veldbevindingen is bepaald of zich onder het pannendak van de betreffende woningen broedlocaties van de huismus bevinden. De onderzoeksinspanning is conform hetgeen is gesteld in het kennisdocument van huismus (BIJ12, februari 2023).

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van huismussen gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur niet lager dan 8 °C. De windsnelheid lag maximaal op 2 Beaufort en het was droog.

3.1.2 Gierzwaluw

Voor de gierzwaluw zijn in de periode van juni tot half juli drie aanvullende veldbezoeken uitgevoerd met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen per deelgebied. De veldbezoeken zijn gedurende de avondschemering voor zonsondergang uitgevoerd. Deze vonden plaats op 7 juni, 1 juli en 12 juli 2024. De onderzoeksinspanning is conform hetgeen is gesteld in het kennisdocument van de gierzwaluw (BIJ12, juli 2023). In de betreffende periode scheren groepen gierzwaluwen langs gevels van panden waarin zich nesten bevinden. De gierzwaluwen die zich op het nest bevinden beantwoorden vervolgens het "gieren" van langs vliegende groepen soortgenoten. Bovendien zijn tijdens de avondschemering vaak invliegende vogels waar te nemen.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van gierzwaluwen gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 15 °C. De windsnelheid lag maximaal op 2 Beaufort en het was droog (tabel 3.1).

3.1.3 Vleermuizen

Voor vleermuizen zijn in de periode mei tot en met september 2024 in totaal vijf aanvullende veldbezoeken uitgevoerd. De veldbezoeken zijn in de avonduren en/of ochtenduren uitgevoerd. De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakbureau van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdierverseniging. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies kraam-, zomer- en paarverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis. Voor massawinterverblijfplaats wordt de bebouwing vanwege het type bebouwing niet geschikt geacht.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd binnen de meest gunstige periode van het jaar waarin vleermuizen aantoonbaar van de onderzoekslocatie gebruik kunnen maken (mei - september). Gedurende de periode mei tot en met half juli hebben de meeste soorten hun zomer- en kraamverblijfplaatsen bezet en zijn druk

bezig met het grootbrengen van jonge dieren. Vanaf eind juli vallen de kraamkolonies uiteen, verspreiden de vrouwtjes zich en gaan op zoek naar het gezelschap van baltsende mannetjes.

Tijdens de veldbezoeken in de ochtend op 12 juli en in de avonden op 7 juni en 1 juli 2024 is voornamelijk gelet op uitvliegende, invliegende of zwermende vleermuizen. Daarnaast is er ook gelet op foeragerende en passerende vleermuizen. Tijdens de veldbezoeken in de periode augustus-september is voornamelijk gelet op aanwezigheid van paarverblijfplaatsen. In de periode half augustus - september produceren mannetjes vleermuizen namelijk de meeste sociale geluiden vanuit of vliegend rondom bebouwing om vrouwtjes te lokken. Tijdens de twee veldbezoeken in de paarperiode op 21 augustus en 13 september 2024 is dan ook voornamelijk gelet op aanwezigheid van paarverblijfplaatsen.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd met behulp van een batdetector (Pettersson D240x) met opnamemogelijkheid of Elekon batlogger M. Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig (tabel 3.1). De buitentemperaturen lagen tijdens de rondes tussen de 13 °C en 20 °C, de windsnelheid bedroeg maximaal 3 Beaufort en tijdens alle veldbezoeken was het geheel droog. De weersomstandigheden voldoen hierbij aan de protocollaire eisen voor vleermuizen onderzoek: temperatuur niet lager dan 12 °C, de windsnelheid beneden de 3 Beaufort en er was geen sprake van neerslag.

In tabel 3.1 zijn de datums van het onderzoek weergegeven.

3.2 Locatie inventarisatie

Zie figuur 1.2 pagina 3 voor de onderzochte woningen (de onderzoekslocatie) binnen het plangebied en directe omgeving daarvan die tevens onderzocht is.

3.3 Actualiteit inventarisatiegegevens

De veldbezoeken ten behoeve van huismus, gierzwaluw en vleermuizen hebben plaatsgevonden in het jaar 2024. De onderzoeken voldoen daarmee aan de eis dat veldonderzoek voor soorten binnen de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn niet ouder zijn dan 3 jaar. Tabel 3.1 geeft een chronologisch overzicht weer van de uitgevoerde veldbezoeken voor de verschillende soortgroepen.

Tabel 3.1 Overzicht uitgevoerde veldwerkrondes met de tijden en weersomstandigheden.

Datum	Tijdstip	Type onderzoek	Deelgebied	Weersomstandigheden	Aantal personen
18 april 2024	08:45 - 10:55	Nestlocatie huismus	-	Droog, zonnig, 8 °C, 2 Bft	1
6 mei 2024	08:15 - 09:45	Nestlocatie huismus	-	Droog, licht bewolkt, 9 °C, 2 Bft	1
7 juni 2024 (avond)	20.22 - 00:22	Kraam- en zomerverblijfplaats vleermuizen en nestlocaties gierzwaluw	-	Droog, 20 °C, 2 Bft	2
1 juli 2024 (avond)	20.28-00.28	Kraam- en zomerverblijfplaats vleermuizen en gierzwaluw	-	Droog, 15 °C, 2 Bft	2
12 juli 2024 (ochtend)	02:25-05:32	Kraam- en zomerverblijfplaats vleermuizen	-	Droog, 14 °C, 2 Bft	2
12 juli 2024 (avond)	19:50 – 22.51	Nestlocatie gierzwaluwen	-	Droog, 15°C, 1 Bft	2
21 augustus 2024	20:48 – 00:00	Paarverblijfplaats vleermuizen	-	Droog, 17 °C, 2 Bft	2
13 september 2024	19:55 – 00:30	Paarverblijfplaats vleermuizen	-	Droog, 13 °C, 1 Bft	2

4 Ecologische resultaten

4.1 Huismus

Tijdens de quickscan natuurwaarden is vastgesteld dat de daken van de betreffende woningen geschikt zijn als nestlocatie voor de huismus. In een soortgericht onderzoek is vastgesteld of huismussen gebruik maken van de onderzoekslocatie.

Huismussen nestelen meestal in ruimtes onder dakpannen, welke zij via de dakgoot kunnen bereiken. Tevens gebruikt de huismus omliggend groen om in te schuilen en te foerageren. Tijdens onderzoek naar de huismus is er één zingend mannetje op het dak waargenomen en ander nest indicierend gedrag zoals invliegen met nestmateriaal en kan er geconcludeerd worden dat er 1 nestlocatie van de huismus aanwezig is op de onderzoekslocatie. Deze nestlocatie bevindt zich onder het dak van Koningin Wilhelminastraat 13 (zie figuur 4.1). Negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden ten aanzien van de huismussen binnen de onderzoekslocatie zijn niet uit te sluiten (zie hoofdstuk 5).

Tevens is tijdens de veldbezoeken gelet op nestlocaties van huismussen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Tijdens de veldbezoeken zijn geen nestlocaties vastgesteld in de omliggende woningen. Wel zijn de verderop in Ooij grotere aantallen nestlocaties van de huismus bekend.

Figuur 4.1 Overzicht van de aangetroffen verblijfplaatsen van huismussen (zwarte stippen) op en in de omgeving van de onderzoekslocatie (rood omlijnd).

4.2 Gierzwaluw

Tijdens de quickscan natuurwaarden is vastgesteld dat de daken van de betreffende woningen geschikt zijn als nestlocatie voor de gierzwaluw. De kopse kanten van de woningen geven toegang tot de nestruimtes

onder het dak. In een soortgericht onderzoek is vastgesteld of gierzwaluwen gebruik maken van de onderzoekslocatie.

Gierzwaluwen nestelen meestal in ruimtes onder dakpannen en openingen onder boeidelen. Gierzwaluwen vliegen gegroepeerd met hoge snelheden tussen de gebouwen door en vliegen daarbij plotseling ergens binnen. Op de onderzoekslocatie is gedurende de veldbezoeken, die plaatsvonden tijdens het broedseizoen, zijn geen uitvliegende gierzwaluwen waargenomen. Negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden ten aanzien van de gierzwaluw zijn binnen de onderzoekslocatie uit te sluiten.

4.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

Tijdens de zomer- en kraamperiode zijn er geen invliegende, uitvliegende of zwermende vleermuizen waargenomen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat er geen zomer- of kraamverblijfplaatsen aanwezig zijn. Tijdens de paarperiode zijn er tevens geen baltsende vleermuizen op of in de omgeving van de onderzoekslocatie waargenomen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat er geen paarverblijfplaatsen aanwezig zijn op de onderzoekslocatie. Verblijfplaatsen van vleermuizen worden niet verstoord of vernietigd bij de werkzaamheden.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Tijdens de veldbezoeken zijn in de nabijheid van de onderzoekslocatie tevens geen invliegende, uitvliegende of zwermende vleermuizen waargenomen in de directe omgeving. Hieruit kan geconcludeerd worden dat er ook geen zomer- of kraamverblijfplaatsen aanwezig zijn in de omgeving van de onderzoekslocatie. Tijdens de paarperiode zijn er tevens geen baltsende vleermuizen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie waargenomen.

Foerageerhabitat

Tijdens de veldbezoeken zijn gewone dwergvleermuizen foeragerend in de tuinen waargenomen op en in de omgeving van de te renoveren woningen. De plannen zullen echter geen aantasting van essentieel foerageerhabitat vormen. Dit doordat in de omgeving alternatief foerageerhabitat aanwezig is in de vorm van bomen en groen in omliggende parken. Daarnaast zal tijdens te renovatie het groen in de omgeving behouden blijven. Daardoor zal er geen sprake zijn van het verloren gaan van essentieel groen.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Deze elementen zijn niet binnen de onderzoekslocatie aanwezig. Er zal dan ook geen sprake zijn van het verloren gaan van een essentiële vliegroute.

5 Soorten en verbodsbepalingen

Door de voorgenomen onderhoudswerkzaamheden aan de woningen ter plaatse zal, zonder het nemen maatregelen, sprake zijn van het verstoren en mogelijk wegnemen van één nestlocatie van de huismus. Zonder het nemen van maatregelen, is er sprake van overtreding van artikel 11.37, lid 1b van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) van de Omgevingswet.

6 Doel en belang van de activiteiten

De huismus is opgenomen in de Vogelrichtlijn. Dat houdt in dat een vergunning enkel aangevraagd kan worden op basis van een belang genoemd in deze richtlijn. Ten aanzien van de huismus wordt de vergunning aangevraagd op basis van artikel 8.74j lid 1b van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Hierbinnen wordt de vergunning aangevraagd in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Belang bescherming volksgezondheid en openbare veiligheid (huismus)

Het doel van de onderhoudswerkzaamheden is niet alleen energieverlies voorkomen van de woningen naar de toekomst, maar ook bouwtechnisch ervoor zorgen dat de woningen weer lange tijd mee gaan. De voornaamste reden is om vochtproblematiek te voorkomen.

Hoewel vochtproblematiek niet direct leidt tot acuut gevaar voor de volksgezondheid op de korte termijn, vormt dit op de lange termijn wel een ernstig gevaar voor de volksgezondheid doordat vochtproblematiek leidt tot schimmelvorming alsmede de aanwezigheid van huisstofmijt. Schimmels en huisstofmijt kunnen gezondheidsproblemen veroorzaken zoals kortademigheid, benauwdheid, hoesten en chronische verkoudheid. Vooral mensen met astma of andere luchtwegproblemen kunnen gevoeliger zijn voor de aanwezigheid van schimmels en huisstofmijt, evenals kwetsbare groepen als jonge kinderen of ouderen.

Bij de onderhoudswerkzaamheden zullen scheuren in metsel- of voegwerk of kapotte/verkeerd gelegde pannen hersteld worden, wat de kans op vochtoverlast verkleint en daarmee ook de bijbehorende problemen in de toekomst voorkomt. Hiermee hebben de onderhoudswerkzaamheden indirect een positief effect op de volksgezondheid. Daarmee is het van groot openbaar belang voor volksgezondheid dat de onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd. Zie voor verdere consequenties van vocht onderstaande link van de RIVM.

Bron: website RIVM https://www.rivm.nl/Onderwerpen/B/Binnenmilieu/Vocht_schimmels_en_allergenen

7 Alternatieven

7.1 Alternatieve locatie

Het project is locatiespecifiek en betreft het onderhoud aan bestaande woningen waardoor het project niet op een andere locatie kan plaatsvinden.

Het niet uitvoeren van de onderhoudswerkzaamheden kan ertoe leiden dat er (op de lange termijn) problemen ontstaan met de woningen zoals energieverlies en vochtproblematiek of zorgt ervoor dat de ondervonden problemen verergeren. De woningen zullen op den duur niet meer bewoonbaar zijn. Het laten staan van de woningen zonder bewoning zal leiden tot een groter tekort op de huizenmarkt in de regio dan nu al het geval is. Bovendien zullen in dat geval woningen op een andere plaats gerealiseerd moeten worden, wat ook vrijwel altijd leidt tot verstoring en vernietiging van verblijfplaatsen van huismussen in de regio.

7.2 Alternatieve inrichting

Groeninrichting

Voor de huismus geldt dat in de toekomstige situatie niet minder groen aanwezig is dan in de huidige situatie, aangezien het groen in de tuinen in de huidige stand gehandhaafd blijft. Aangezien de tuinen en openbaar groen niet heringericht worden is er geen mogelijkheid om het groen verder te optimaliseren binnen de plannen en dit is in dit geval ook niet noodzakelijk. Mocht onverhoopt toch een significante hoeveelheid groen verwijderd worden dan dient opnieuw groen gerealiseerd worden in de vorm van:

- Aanplant van inheemse doornige struiken als vuurdoorn en meidoorn, bomen, groenblijvende heesters als wilde liguster en taxus, klimop en beukenhagen op plekken binnen 10 meter van de nestlocaties van de huismus.

7.3 Alternatieve werkwijze

Om te blijven voldoen aan de duurzaamheids- en onderhoudseisen die gesteld worden in de huidige tijd is het noodzakelijk om onderhoud uit te voeren. De daken en spouwen zullen in toekomstige situatie in dezelfde situatie gehandhaafd zodat vleermuizen en huismussen er weer gebruik van kunnen maken. Dit aangezien enkel dakreparatie/panvervanging en herstel van voegwerk zal plaatsvinden.

Bij de werkwijze worden daarnaast maatregelen genomen om doden, verwonden en verstoren te voorkomen. De gekozen werkwijzen brengen de gunstige staat van instandhouding niet in het geding en beperken de verstoring tot een minimum. De voorgestelde maatregelen zorgen voor het voldoen aan de zorgplicht en zorgvuldig handelen.

7.4 Alternatieve planning

Gezien de grote opgave en tijdsdruk die volgt vanuit het Energieakkoord, het tekort aan arbeidskrachten en het gebrek aan alternatieve werkzaamheden in minder geschikte perioden is het daarom niet altijd te voorkomen dat er zoveel mogelijk jaarrond en dus ook in kwetsbare periodes van gebouwbewonende soorten gewerkt moet worden. Daarbij is het ook efficiënter en voor de bewoners minder belastend om de werkzaamheden zoveel mogelijk tegelijkertijd of op zijn minst aansluitend uit te voeren. De werkzaamheden worden in overleg met de ecologische begeleider en de aannemer zodanig gepland dat er altijd ongeschikt gemaakt kan worden buiten de kwetsbare periodes van de verschillende gebouwbewonende soorten*, hierdoor blijven de effecten op de soorten beperkt en wordt doden en verwonden in ieder geval voorkomen.

** Bij uitvoering van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met het broedseizoen van de huismus (alsmede van algemene broedvogels). De woningen met nestlocaties van de huismus worden buiten het broedseizoen ongeschikt gemaakt uiterlijk drie dagen voor start van de werkzaamheden. Dit wil zeggen globaal in de periode september-februari.*

8 Mitigerende maatregelen

Bij de voorgenomen ingreep wordt één nestlocatie van de huismus weggenomen en verstoord. In dit hoofdstuk zijn maatregelen opgenomen om negatieve effecten te voorkomen bij de voorgenomen ontwikkeling en de functionaliteit van deze nestlocaties te garanderen. Om de functionaliteit van de nestlocatie voor deze soorten te garanderen worden volgende maatregelen voorgesteld:

- Het aanbieden van tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor tijdens de renovatie;
- Het ongeschikt maken van de nestlocaties en rustplaatsen in de minst kwetsbare periode;
- Het realiseren van permanente verblijfplaatsen tijdens de werkzaamheden in de woningen.

Bij de kopgevels van de hoekwoningen zijn tegen de witte dakrand tevens tien nestlocaties aanwezig van de huiszwaluw. Om te garanderen dat er geen zwaarwegende negatieve effecten ten aanzien van deze soort zijn in onderhavig maatregelenplan tevens maatregelen opgenomen voor de huiszwaluw. Op deze wijze wordt overtreding van de Omgevingswet op voorhand voorkomen. Voor deze soort is daarom geen vergunning benodigd. Om echter een compleet beeld te geven van de te nemen maatregelen, zijn de maatregelen ten aanzien van de huiszwaluw tevens meegenomen in het maatregelenplan. Deze bestaan uit:

- Het werken buiten het broedseizoen van de huiszwaluw (buiten de periode begin april-eind september);
- Het behouden van de witte geschikte dakranden van de woningen (dus geen Trespa bijvoorbeeld) dan wel het plaatsen van een vervangende nestlocatie bij de woning in de vorm van kunstnesten of een huiszwaluwtil.

In onderstaande paragrafen staan de maatregelen verder uitgewerkt.

8.1 Maatregelen

8.1.1 Tijdelijke voorzieningen

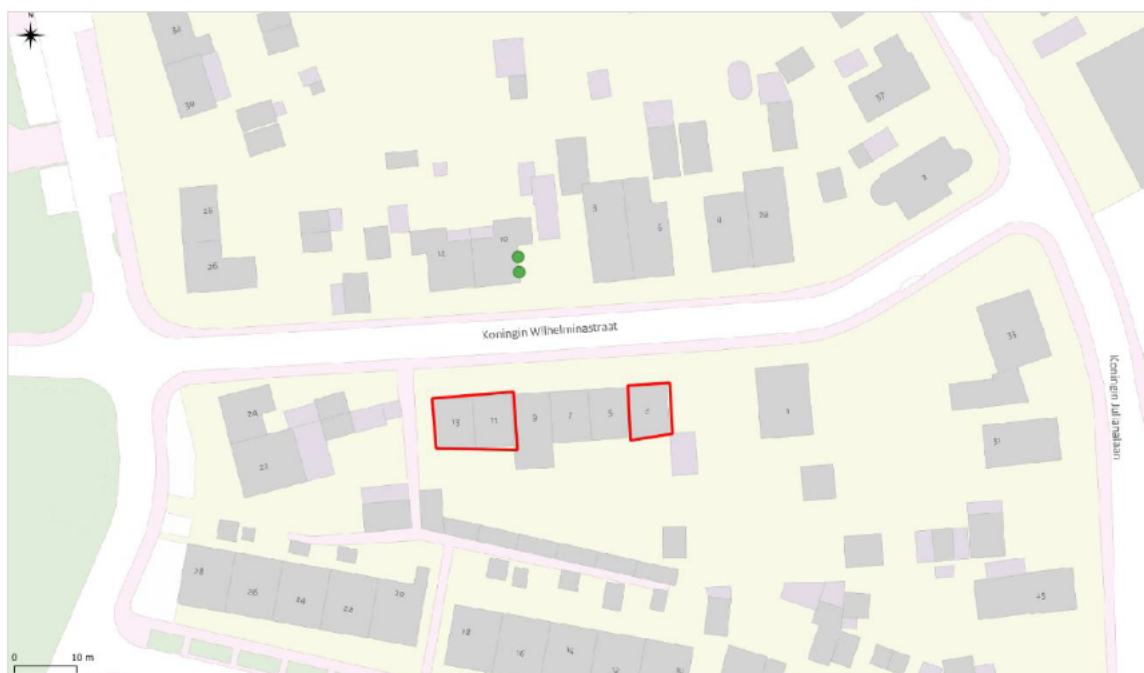
Huismus

Er is één nestlocatie van de huismus aangetroffen in de te renoveren woningen. De huismussen kunnen als tijdelijke vervanging tijdens uitvoering van de werkzaamheden terecht in de woningblokken in de omgeving. Daarbovenop worden uiterlijk 3 maanden voor het ongeschikt maken, twee kasten geplaatst als tijdelijke vervanging voor de nestlocaties. Er wordt gekozen voor gierzwaluwkasten, die tevens geschikt zijn voor huismus, van het type NK GZ 10 (zie figuur 8.1) of vergelijkbaar. Deze worden binnen 200 meter van de bestaande nestlocaties opgehangen aan een noord- of oostgevel of in de schaduw van bomen of een overstek zodat de kasten niet te snel opwarmen. Daarnaast worden de kasten geplaatst op tenminste 3 meter hoogte en met 50 centimeter tussen de invliegopeningen. De kasten zijn gepland om te plaatsen aan de gevels van (zie figuur 8.2):

- Koningin Wilhelminastraat 10: 2x type NK GZ 10 aan oostelijke kopgevel

Figuur 8.1 Nestkast type NK GZ 10 (bron: Vivara Pro).

Figuur 8.2 Locaties van de twee tijdelijke huismuskasten (NK GZ 10, zie groene stippen) binnen 200 meter van de huidige nestlocatie.

8.1.2 Ongeschikt maken buiten de kwetsbare periode

Huismus

Voor de huismus geldt dat buiten het broedseizoen de nestlocaties ongeschikt gemaakt dienen te worden (buiten de periode maart-eind augustus). De bebouwing kan ongeschikt gemaakt worden door de onderste rij dakpannen en dakgoten, kopse kanten van de woningen/woningblokken en overige openingen die toegang geven tot geschikte nestlocaties ontoegankelijk te maken voor desbetreffende soorten, bijvoorbeeld door ze af te screenen met steigerdoek, spouwborstels en/of vulschuim (zie figuur 8.3 en 8.4). Daarnaast wordt geadviseerd ook een kapje op de schoorsteenpijpen te zetten om hierin algemeen broedende vogels te voorkomen indien ook echt in het broedseizoen gewerkt wordt. Na ongeschikt maken wordt geadviseerd om de ecologisch begeleider een inspectie te laten uitvoeren of alles goed afgedicht is en te dient een check uitgevoerd te worden dat geen huismussen weer aanwezig zijn.

Figuur 8.3 Voorbeeld van afgeschermd kopse kant en afgeschermd dakgoot.

Figuur 8.4 Voorbeeld van toepassen spouwborstels in dakgoot.

Huiszwaluw

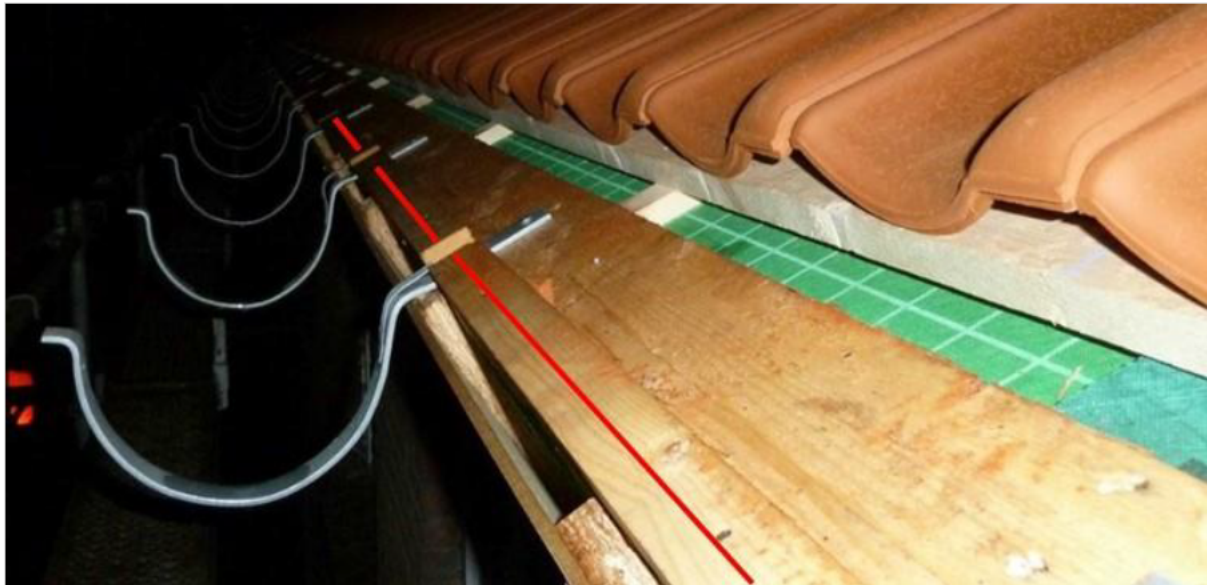
Voor de huiszwaluw geldt dat mochten de woningen met witte dakrand geschikt voor huiszwaluw buiten het broedseizoen worden uitgevoerd van de huiszwaluw (buiten de periode half april-half oktober), ongeschikt maken van de potentiële huiszwaluwnesten is dan niet noodzakelijk is, aangezien de huiszwaluw in deze periode in Afrika verblijft.

8.1.3 Permanente verblijfplaatsen

Huismus

Voor de aangetroffen nestlocatie zullen tijdens de werkzaamheden tenminste twee permanente voorzieningen voor huismus gerealiseerd worden. Alle daken zullen geschikt gemaakt dan wel behouden blijven voor de huismus. De permanente verblijfplaatsen worden gerealiseerd door geschikte ruimtes te creëren dan wel te behouden onder de eerste (onderste) rijen dakpannen van alle woningen. Dit wordt gerealiseerd door het in dezelfde staat houden van het dak dan wel het plaatsen van vogelschroot achter de derde pan (dan wel geen vogelwering te plaatsen) om op deze wijze de ruimte onder de eerste drie rijen dakpannen beschikbaar te houden voor de huismus. Er dient maximaal 10-12 cm hoogteverschil tussen

dakgoot en dakpannen aanwezig te zijn (anders dient een extra dwarslat plaatsen om hoogteverschil te overbruggen). De broedholte dient minimaal 8 cm hoog te zijn en een dakpanlengte diep (circa 30 cm) te hebben. Er wordt indien nodig, een extra pannenlatje aangebracht op de onderste rand van het beschot, zodat nestmateriaal goed blijft liggen en niet in de dakgoot wegglijdt, zonder dat de toegang voor de huismus te klein wordt (zie figuur 8.5).

Figuur 8.5 Aanbrengen van extra panlat (rode lijn) zodat er voldoende ruimte onder de dakpannen ontstaat om te broeden en ervoor te zorgen dat nestmateriaal niet kan afglijden (bron: Bureau Waardenburg).

Mocht onverhoopt, toch niet de bestaande nestlocatie behouden kunnen blijven dan zal gekozen worden voor het plaatsen van inbouwkasten geschikt voor huismus bovenin de oost- en noordgevels van de woningen. In dat geval zal gekozen worden voor het type IB GZ 03 van Vivara Pro (geschikt voor zowel gierzwaluw als huismus) of een vergelijkbaar type (zie figuur 8.6 en 8.7). De exacte locatie hiervan zal in dat geval in overleg met de ecooloog bepaald worden en de kasten zullen altijd met tenminste twee bij elkaar geplaatst worden.

Figuur 8.6 Inbouwkast IB GZ 03 geschikt voor zowel huismus als gierzwaluw.

Figuur 8.7 Voorbeeld inbouwkast type IB GZ 03 ingebouwd een kopgevel.

Huiszwaluw

Na de werkzaamheden dienen de woningen met de huiszwaluwnesten weer geschikte nestmogelijkheden voor de huiszwaluw te bieden. Dit door een geschikte witte dakrand te behouden dan wel te voorzien in kunstnesten of een til als vervanging voor de nestlocatie die verloren gaat, zodat voldoende geschikte nestmogelijkheden in de omgeving behouden blijven.

8.1.4 Weghalen tijdelijke kasten

De tijdelijke kasten zullen pas verwijderd worden 1 jaar nadat de permanente voorzieningen gerealiseerd zijn en buiten de kwetsbare periode. Dit om voldoende gewenningstijd te garanderen. Voor verwijdering zal gekeken worden of de kasten op dat moment niet bezet zijn.

8.2 Locatie maatregelen

De tijdelijke voorzieningen worden aangebracht binnen 200 meter van de huidige nestlocaties. *Indien van toepassing worden de locaties van de permanente voorzieningen in overleg met de ecooloog bepaald.*

8.3 Doel maatregelen

Met de reeds uitgevoerde en voorgestelde maatregelen wordt voorkomen dat de functionaliteit van de verblijfplaatsen verloren gaat en de gunstige staat van instandhouding van de soort in het geding komt.

8.4 Effectiviteit maatregelen

Door het tijdig aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen (en indien nodig het plaatsen van permanente alternatieven tijdens de onderhoudswerkzaamheden) voor deze soort blijft de functionaliteit behouden. Het

plaatsen van kasten (en inbouwen van nieuwe voorzieningen) is bij andere projecten voor huismus succesvol gebleken.

8.5 Afhankelijk

Oosterpoort is niet afhankelijk van derden voor het uitvoeren van de maatregelen. Enkel wordt hulp ingeroepen van aannemers om de werkzaamheden uit te voeren en om de tijdelijke en permanente voorzieningen voor de desbetreffende soorten te realiseren. Oosterpoort zal verder al het redelijkerwijs mogelijke doen om te zorgen dat de geplaatste voorzieningen succesvol in gebruik worden genomen. Mede door nauw overleg met een ter zake kundige.

8.6 Uitvoering maatregelen: monitoren

De locatie van de tijdelijke (en indien nodig permanente) voorzieningen voor huismus zijn in overleg met de begeleidende ecooloog bepaald. Daarmee wordt gegarandeerd dat de voorzieningen op een goede locatie worden opgehangen of geplaatst. Voor de huismus zijn de voorzieningen op verschillende plaatsen in Nederland succesvol gebleken. Monitoring wordt daarom niet perse noodzakelijk geacht.

9 Staat van instandhouding

9.1 Huismus

Huismussen worden nagenoeg overal in Nederland aangetroffen waar geschikt broedgebied met omliggend functioneel leefgebied aanwezig is. De soort ontbreekt in gebieden met weinig bebouwing zoals grote delen van de Veluwe, het Lauwersmeergebied en grote delen van de meeste Waddeneilanden (Texel uitgezonderd). De huismus vermijdt bossen. De hoogste dichtheden komen voor in min of meer kleinschalig cultuurlandschap met verspreide bebouwing, vooral op de hoge gronden. Er is daarbij een duidelijke relatie tussen bewoning van mensen, kippen en ander vee en het voorkomen van de huismus.

Ooit was de huismus de meest algemene broedvogel van Nederland. De soort is de laatste decennia om onbekende reden in aantal vrij hard achteruit gegaan. Begin jaren tachtig van de 20^e eeuw begon de afname, die in de beginjaren negentig versnelde. Dit heeft geresulteerd in een landelijke afname van meer dan 50% van het aantal broedparen. Niet overal neemt de huismus af. In het landelijk gebied van hoog Nederland zijn de aantallen huismussen stabiel. In het stedelijk gebied neemt hij nog steeds af. Sinds de eeuwwisseling lijkt de broedpopulatie zich te herstellen; het is nog onduidelijk of dit een structureel herstel is of dat het een tijdelijke opleving betreft.

De landelijke staat van instandhouding wordt beoordeeld als matig ongunstig. De toekomstverwachting wordt als gunstig bestempeld (www.sovon.nl). Mede vanwege geschiktheid van alle woningen en de aantallen aangetroffen huismussen in Ooij voor huismus bij andere onderzoeken tezamen met de vele aangetroffen nestlocaties in omliggende dorpen als Berg en Dal, Beek-Ubbergen en Groesbeek mag aangenomen worden dat de lokale staat van instandhouding in ieder geval vergelijkbaar is met de landelijke staat van instandhouding.

Afbreuk gunstige staat van instandhouding?

Bij het voorgenomen groot onderhoud komt er één nest- en rustplaats van de huismus in te renoveren woningen te vervallen. Het aantal verblijfplaatsen van de huismus blijft door de aanwezigheid van voldoende alternatieve nestgelegenheden in de directe omgeving behouden. Tevens worden mogelijk negatieve effecten voorkomen na uitvoering van werkzaamheden door realisatie van nieuwe nestgelegenheden. De gunstige staat van instandhouding van de soort zal door deze maatregelen, verder gespecificeerd in hoofdstuk 8, niet in het geding komen.

9.2 Zorgvuldig handelen

Aan het zorgvuldig handelen en de zorgplicht wordt voldaan door het aanbieden van verblijfplaatsen en het ongeschikt maken van de woningen in de minst kwetsbare periode van desbetreffende soorten. In onderhavig ecologisch projectplan staat beschreven op welke wijze negatieve effecten ten aanzien van de huismus wordt voorkomen. Bij onverhoopt aantreffen van een individu van een van de bovengenoemde soorten dient het werk te worden stilgelegd en direct contact opgenomen met een betrokken ecologisch begeleider. In dit geval [REDACTED] van Sweco.

Geraadpleegde bronnen

BIJ12 (2023a). Kennisdocument huismus. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/02/Kennisdocument-Huisumus-versie-2.1-februari-2023.pdf>

BIJ12 (2023b). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/07/Kennisdocument-Gierzwaluw-2.0-juli-2023.pdf>

BIJ12 (2024). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2024/04/Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-versie-2.0.pdf>

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.

Arcadis, 2018. De staat van instandhouding. Factsheets voor 25 soorten in Gelderland.

Sweco (2025), rapport quickscan natuurwaarden en aanvullend ecologisch onderzoek (51026757-032, d.d. 30 april 2025) Koningin Wilhelminastraat, Ooij.

Rijksoverheid. Klimaatakkoord, 2019.

<https://www.vivarapro.com>